

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Гъэстыныпхъэ шхъуантIэр афызэхигъэнагъ

Тыгуасэ Шэуджэн районым ит псэуплэхуэ Михайловымрэ Дорошенкэмрэ гъэстыныпхъэ шхъуантIэр ащатIупшыгъ. Ащ фэгъэхыгъэ зэхыхъэм ахэлэжэнэу ыкIи цыфхэм япсукIэ, гумэкIыгъоу ялэхэм зашигъэ-

гъозэнэу районым еблэгъагъ АР-м и Лышхъуэ ТхыакIу-щынэ Аслъан. Шэуджэн район администрацием ипашэу Хъуажэ Налбий, районым идепутатхэр ащ кыплэгъокIыгъэх. Апэу къутырэу Михайло-

вым еклотIагъэх. Ащ шыпсэу-рэ цыфхуэ къээрэгъуогъэхэм илэсыбэрэ зэжэгъэхэ гъэстыныпхъэр джы ялэ зэрэхуштым фэшI ТхыакIущынэ Аслъан афэгушIуагъ. Илэс заулэклэ узэкIэIэбэжымэ, Шэуджэн районым ипсэуплэхэм анахыбэм гъэстыныпхъэ шхъуантIэр ялагъэп. Непэ районым ипроцент 80-м ехъурэм ар алэклэхъэ. Районым ипашэхэм ячаныгъэ, республикэм ипашэхэм ялэпылэгъу яшIуагъэкIэ охътэ клэкIым ар гъэцкIагъэ зэрэху-гъэр къылуагъ.

— Арэу шытми, ащ тыкы-щыуцун гухэлэ тиIэп, къихъащт илэсым районым ипсэуплэхэм зэкIэми гъэстыныпхъэ шхъуантIэр ящэллагъэ зэрэху-штым тыдэлэжъэщт, — къыхигъэшыгъ ащ. — Мы къуты-ритIум адэхэм ащыцэу зиунэ езыщэлIэн амал зимыIэхэми зэрэфлэгъэкIэу тадэлэщт.

Республикэм ипашэ гъэстыныпхъэ шхъуантIэр зызэхегъанэм ыуж цыфхэм гушчы-лэгъу афэхуэгъ, гумэкIыгъоу ялэхэм, шыкIагъэхэм зашигъэгъозагъ. Псэумэ апэу афашла-гъэмкIэ къызрафэрэзэхэр къу-тырым шыпсэухэрэм къыха-

гъэшыгъ. Ащ дэт гурыт еджа-плэм ия 5-рэ класс щеджэрэ Анастасия Емельяновым илэ-сыкIэ еджэгъум ипэгъокIэу республикэм ипашэ зыкыфи-гъаззэ къызыкIэлэIугъэгъэ компьютеры кызэрэфашэ-фыгъэм фэшI «тхыаегъэпсэу» къырилуагъ. Ау еджаплэу зы-члэсым гъэцкIэжыныхэр зери-шыкIагъэхэр, Iэпылэгъу афэ-хухэмэ зэрашIоигъори мыщ дэжым пшъэшъэжыем къы-щыхигъэшыгъ. НэмыкIэу къэ-гушылагъэхэм янахыбэри ары къызыкIэлэIугъэхэр, клубуэ дэтыр жыы зэрэхуэгъуэ, ныб-жыкIэхэм гъэпсэфыплэ зэря-мыIэри къалуагъ. Республикэ-ми районми япашэхэм зэра-делэщтхэмкIэ гухэлэу ялэхэм ащагъэгъозагъэх.

Шэуджэн район админист-рацием ипашэу Хъуажэ Нал-бий АР-м и Лышхъуэ рай-оным кызэрэблэгъагъэр къы-зыфигъэфедэ ащ «Районым ицIыф гъэшIуагъ» зыфиIорэ шытхуэцIэр кызэрэфашы-гъэр къылуагъ ыкIи ар къэзы-ушыхъатырэ тхылымрэ лен-тэмрэ къыритыжыгъэх.

Нэужым мы къутырым шы-псэу, илэсыбэрэ совхозу «За-

рям» шылэжыагъэу, IофшIэным иветеранэу Иван Кудиновым дэжэ еблэгъагъэх. ТхыакIущынэ Аслъан мы унагъом гъэсты-ныпхъэ шхъуантIэр шызэхигъэнагъ, шIухафтын фишыгъ.

Ащ ыуж къутырэу Дорошен-кэм шылагъ. Ащ гъэстыныпхъэ шхъуантIэу ращэллагъэр зы-шызэхегъанэм ыуж цыфхуэ шыпсэухэрэм заIуигъэкIагъ, ягумэкIыгъоухэм зашигъэгъо-загъ. Мыщ шыпсэурэ унэгъо ныбжыкIэу Арсен ыкIи Евге-ния Мачехинхэм адэжэ еблэ-гъагъ, ахэми гъэстыныпхъэ шхъуантIэр афызэхигъэнагъ. Кудиновхэмрэ Мачехинхэмрэ ыпкIэ хэмылэу ар афыращэ-лагъ.

Шэуджэн район админист-рацием ипашэу Хъуажэ Нал-бий кызэрилуагъэмкIэ, рай-оным ит псэуплэ 30-м шыщэу 27-мэ газыр ящэллагъэ хуэгъэ, къэнагъэхэм къыхъащт илэ-сым афатIупшыцэу ищыкIэгъэ тхылхэр агъэхъазырых. Мы мафэм атIупшыгъэр псэум-кIи километри 9-м ехъу, зэ-кIэмкIи сомэ миллиони 6-рэ мин 300-рэ ащ пэлухъагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тыри-хыгъ.

Гъэтхасэхэм яIухыжыын фежыагъэх

Республикэм къышагъэ-кIыгъэ гъэтхасэ зэфэшхъаф-хэм яIухыжыын рагъэжыагъ. Непэ анахъуэ зыпылхэр ты-гъэгъэзэ гектар мин 67-м фэ-диз хъазырэу къагъэкIыгъэр чIэнагъэ фэмыхъоу угъо-ижыгъэныр ары.

Адыгеим мэкуэ-мэщым-кIэ и Министерствэ кызэри-тыгъэмкIэ, Юныгъом и 2-м ехъулэу районимэ тыгъэ-гъазэр ащылуахыжыу рагъэ-жыагъ. Осэшхо зилэ культу-рэм шыщэу тыгъуасэ ехъу-лэу гектар 250-рэ республи-кэм щаугъоижыгъ, гектар телытэу центнер 18,9-рэ кырахи, псэумкIи тонн 472-рэ къахыжыгъ.

Силос зыхашыкIышт нат-рыфым иIухыжыын Крас-ногвардейскэ районим зы-щырагъэжыагъэр мэфэ зы-

тIу хуэгъэ. Ащ фэдэ нат-рыфэу районим къышагъэ-кIыгъэ гектар 1113-м шы-щэу тыгъуасэ ехъулэу гек-тар 405-рэ Iуахыжыгъ. Къа-лэу МыекIуапэ къыфэгъэ-загъэхэм натрыф гектари 167-рэ къагъэкIыгъ, ащ шы-щэу гектари 100 аупкIагъ.

Сое гектар 2692-рэ рес-публикэм игубгъохэм арылэ, а лэжыгъэм игуножыын ты-гъуасэ ехъулэу зыщырагъэ-жыгъэ закъор Джэджэ рай-оныр ары.

Ахэм адакIоу хэтэрыкIхэр ыкIи картофыр аугъоижыых. ХэтэрыкI гектар 61-у Iуахы-жыгъэм тонн 464-рэ къы-рахыгъ. Картоф гектар 62-у ялагъэм кыпыгъэр тонн 676-рэ.

Мафэ къэс гъэтхасэхэм яIухыжыын республикэм нахъ зыщыушъомбгъу.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэсэрэтыбый.

Иофтхъабзэу «ЛъэсрыкIу»

Илэс къэс, хабзэ зэрэху-гъэу, шышхъэIу мазэм ыкIэ-хэм «ЛъэсрыкIо зэпырыкIы-плэр кIэлэцIыкIухэм яныб-джэгъу ыкIи ялэпылэгъу» зы-фиIорэ Иофтхъабзэр АР-м и ГИБДД зэхешэ. Мы акциер урысые Иофтхъабзэу «Шъу-сакъ, кIэлэцIыкIухэр» зыфи-Iорэм хэхъэ. Ащ мэхъанэу иIэр гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо мэ-зишым ауж кIэлэцIыкIухэр гъогурыкIоным ишапхъэхэм ащыгъэгъозэжыгъэныр ары.

Сыда плэмэ зыгъэпсэфыгъо уахътэхэм ялэхъан гъогуры-кIоным шапхъэу пылхэр бэмэ ащэгъушъэжы.

Къыхэгъэшыгъэн фае шы-шхъэIум ыкIэхэм ыкIи Ю-ныгъо мазэм икыхыгъэхэм адэжэ кIэлэцIыкIухэм гъогу-рыкIоным ишапхъэхэр на-хыбэу зэраукъохэрэр. Ар

къызыхэкIырэри нафэ, еджа-плэм еклотIэжыгъэхэ къо-дыеу лъэсрыкIо зэпырыкIы-плэхэм сакъыныгъэ кызэ-рачызыхамыгъафэрэр ары. АР-м и ГИБДД инспектор шхъаIэу Лариса Евенкэм кызэрилуагъэмкIэ, гъогуры-кIоным ыпкIэ кыкIэу ащ фэдэ тхыамыкIагъохэр гъогухэм къатемыхъухъанхэм фэшI мыщ фэдэ ИофтхъабзэшIухэр зэхашэх ыкIи ахэм лъэшэу яшIуагъэ къэкIо. ЗэлукIэхэр ашIых, гъогурыкIоным иша-пхъэхэр кIэлэцIыкIухэм агу къагъэкIыжыых. Джащ фэ-дэу ны-тыхэм зэдэгущыIэ-гъухэр адашIых, анахъуэ апэ-рэ классым кIощт кIэлэцIы-кIухэм анаIэ атырагъэтынэу, еджаплэм есэфэхэ ны-тыхэм алапэ алыгъэу къащэнхэу къа-джэх.

БэмышIэу ащ фэдэ Иоф-тхъабзэ МыекIопэ районым

ит поселкэу Каменноостскэм шызэхашэгъагъ. Иофтхъабзэр культурэм и Унэу къоджэ псэ-уплэм дэтым шыкIуагъ. Ты-сыплэ нэкл имылэжыу рес-публикэм ирайонхэм къара-шыгъэ кIэлэцIыкIухэр Иоф-тхъабзэм хэлэжыагъэх. Гъогу-рыкIоным ишапхъэхэр кызы-лотыкIырэ тамыгъэхэр кызы-фагъэфедэхэзэ ахэм сценкэ цыкIухэр къашIыгъэх. Иоф-тхъабзэр гъэшIэгъонэу, узыIэ-пищэу кIуагъэ.

КIэухым Л. Евенкэр кIэлэ-цIыкIухэм илэсыкIэ еджэ-гъумкIэ къафэгушIуагъ ыкIи гъогу зэпырыкIыплэхэм са-къыныгъэ кышызхагъэфэ-нэу, зыфэсакъыжыныхэу къа-джагъ. Нэужым кIэлэцIы-кIухэм яупчIэхэм джэуапхэр инспекторым къаритыжы-гъэх.

Леонид МЕРТЦ.

Министрэр дзэкIолIхэм аIукIагъ

**Адыгэ РеспубликэмкIэ
МВД-м илофшIэ отрядтIу-
мэ мазэ фэдиз хьугъу Темыр
Кавказым ичIыпIэ зэфэш-
хьафхэм кьулыкьу ащахьы.**

Патруль-постовой кьулыкьум изэхэ-убытэгъ отрядэу ащ кьэтыгъэр нэмыкIэу кIуагъэм кьызэблхьугъ, хэушъ-хьафхьыгъ отрядми кьулыкьур ригъэжыагъ.

Адыгеим икIыгъэ дзэкIолIхэм кьулыкьур зэрахьэрэм зыщигъэгъозэнэу АР-мкIэ МВД-м иминистрэу Александр Речицкэм ахэр зыдэщылэ чIыпIэхэр кьыкIухьагъэх. Апэу министрэр зыIу-кIагъэр ППС-м изэхэубытэгъэ отряд ары. КIалэхэм ялофшIапIэ, зычIэс унэхэр зыфэдэхэр зэригъэлъэгъугъэх, псэукIэ амалэу яIэм нэIуасэ зыфишIыгъ. ЩыкIагъэу гу зылытагъэхэр дагъэзыхьынхэм пае амалэу шIэхэм ашI лъыпытэу яусагъэх, Мыекьуапэ ращынхьыгъ, а чIыпIэм псэолапхьэхэр ащэнхэу рахъухьагъ.

Ащ буж министрэр хэушъхьафхьыгъэ отрядым кьулыкьу зыщыхьэрэ чIыпIэм кIуагъэ, дзэкIолIхэм залуигъэIагъ. КIалэхэм щыIэкIэ-псэукIэ амалэу яIэм ар ыгъэрэзагъ, ахэм ящыкIагъэр экIэ зэрагъотылIэжъэу кьычIэкIыгъ. ДзэкIолIхэр мыщ джыри мэзитфэ щыIэщтых. Арыти, бжыхьэ-кIымэфэ уахътэм зыфагъэхьазырын зэрэфаем а чIыпIэм шытегушIагъэх.

А. Речицкэм Темыр Кавказым исубъектхэр кьыкIухьэхэ зэхьум, хэушъхьафхьыгъэ отрядым идзэкIолIэу кьауIагъэм ыдэжъ кIуагъэ. Ар Къэбэртэе-Бэлыкъарым исымэдэжэщхэм ащыщ горэм чIэлъ. КIалэм еIэзэрэ врачхэм министрэм залуигъэIагъ, адэгущыIагъ. Ахэм кьызэралуагъэмкIэ, дзэкIолIым ипсауныгъэ изытет уигъэрэзэнэу щыт. Ежъ сьмаджэм кьыIуагъ зыхъужькIэ, кьулыкьум зэрэпидзэжыщтых.

Министрэр дзэкIолIхэм адэжъ кIо зэхьум ахэм яIахьылхэм кьагъэхьазырыгъэ шIухьафхьынхэри зыдицагъэх. Ащ дакIоу кьулыкьур дэгъоу зыхьырэ кIалэхэри А. Речицкэм кьыхигъэщыгъэх, ащ иунашъокIэ ахэм ахьщэ шIухьафхьынхэр арагыгъэх.

АР-мкIэ МВД-м ипресс-кьулыкьу

ТАКСИМ ИОФШIЭН зэхьокIыныгъэхэр фэхьугъэх

Такси кьулыкьум илофшIэн джыр-благъэ зэхьокIыныгъэхэр фэхьугъэх. 2011-рэ илъэсым илоныгъо мазэ кьыщегъэжыагъэу лиценzie зыпылъ системэм техьагъэх. Джы зэрэхьурэмкIэ, автомобиль псынклэхэм яводительхэу цыфхэр зезыщэ зышIоигъохэм а фитыныгъэр кьязытырэ лиценzier шIокI имылэу кьыдахьын фае. ЗэрагъэнафэрэмкIэ, мы зэхьокIыныгъэхэм яшIуагъэкIэ, пассажирхэм яфэло-фашIэхэр нахьышIоу агъэцэкIэщтых ыкIи фэдэ кьэзыхьырэ таксистхэм хьакьулахьхэр атыхэзэ ашIыщт.

Джырэ лъэхъаныр пштэмэ, мы кьулыкьум илофшIэн зэрэзэхьирэм бэхэр ыгъэрэзэхэрэп, сыда пIомэ водительхэм ащыщыбэхэм машинэр щынагъоу зэрафэ, автомобилыр зэрафэнымкIэ фитыныгъэ зымыIэхэри кьахэкIых. Ары мыщ фэдэ лъэбэкьу бэшIагъэу шIыгъэн фэягъэу специалистхэм зыкIалыгъэрэр. Ау ащ дакIоу непэ хэкIыпIэ зымыIэхэ, иофшIапIэ зымыгъотыхэрэ цыфхэр пассажирхэм язецэн пылтынхэ фаеу щыIэныгъэм чIыпIэ регъуцох. ГуцыIэм пае, унэгъо ныбжьыкIэу сабий кьызырыхьухьагъэр зылыгъын фэе хьулыфыгъэм ыгу рихьын е кьыгъэхьэрэ ахьщэмкIэ ыгъэрэзэнэу иофшIапIэ ыгъотырэп, ащ кьыхэкIэу таксим рылэжъэн фаеу мэхьу. Зы лъэныкъомкIэ, лицензированиер дэгъу, ау экономикэ кризисым илэхъан таксим цыфыбэ зэрэхьыжыгъэр кьыдэплыгътэн фае. Арышъ, социальнэ гумэкIыгъохэр кьэмыуцунхэм фэшI ащ нахъ тэрэзэу уегушIысэ, хэкIыпIэу щыIэхэм уяусэн фаеу кьытшIошIы.

Федеральнэ законэу 2011-рэ илъэсым мэлылфэгъум аштагъэм зэригъэнафэ-

рэмкIэ, такси автомобилым таксометрэ итын, такси кьулыкьум ежъ иавтопарк илэн фае. Бэмэ зэралыгъэрэмкIэ, такси кьулыкьум илофшIэн зэхьокIыныгъэу фэхьушIхэм апкь кьыкIэу такси фэло-фашIэхэм ауасэ тIогъогогъо кьахэхьонэу ары. Апэу а зэхьокIыныгъэхэр зэхэзышIэщтхэр таксикIэ зеклорэ цыфхэр арых, сыда пIомэ кьэлэшхохэм пробкэхэр бэу зэрашIэхэм кьыхэкIэу таксометрэм ахьщэу кьыридзэрэр нахьыбэ хьушIт.

Щыфхэм якъещэкIын пылъ кьулыкьу-компанием иавтомобильхэм экIэм кассовэ аппаратхэр арыгъынхэ фаеу законом кьыделъыгъэ. 2012-рэ илъэсым икьыхьагъухэм кьащыублагъэу мы шапхьэхэр гъэцэкIагъэ хьушIыгъ, таксим рьлажъэхэу лиценzie зымыIэхэм шапхьэхэр зэраукъорэм кьыхэкIэу тазырхэр атыралъхьащтых. Ащ нэмыкIэу, пассажирыр таксимкIэ кьызыреклокIыгъэ квитанциер водителем кьызыримытыкIэ, ащ тазырэу сомэ 1000 тыралъхьащт. Джащ фэдэу цыфхэр зэришIэнхэмкIэ фитыныгъэ кьэзытырэ лиценzier имылэу кьызыхагъэщыкIэ, сомэ мини 5-м нэсэу агъэпщынэщт.

Шъхьыхыгъэу кьэпIон хьумэ, такси кьулыкьум зэхьокIыныгъэу фэхьушIхэм цыфхэр агъэгумэкIых. Сыда пIомэ ар цыф кьызыреклохэмкIэ зыпарэки фэдэп, чIэнагъэу ашIышIтыр нахьыб. ГуцыIэм пае, таксометрэ автомобилым ибгъэуцон хьумэ, макIэп лъыптышIтыр. Ащ нэмыкIэу, такси автомобилхэм экIэм ашъохэр зэфэдэнхэ фаеу кьало. АрэушIтэу зыхьукIэ, ащи игъэлэжъын мин пчъагъэ пIухьащт. Мы зэблэхьунхэу кьапыщылъхэм атеклодэщт ахьщэр ежъ водителхэм экIэ апшъэ дэкIышIт. Арышъ, мы зэхьокIыныгъэхэм таксим рьлэжъэрэ водителхэм адырагъашIтэрэп, ащкIэ ямырэзэныгъэхэр кьалох. Мы лофым фэгъэхьыгъэу цыф кьызыреклохэм яшIошIхэр тигъэзет кьыхиутышIтых.

**КИАРЭ
Фатим.**

Сурэтыр тезыхыгъэр Iэшъынэ Аслъан.

Зэчый зыхэлъхэми IэпыIэгъу ящыкIагъ

Поселкэу Ахинтам кIэлэцIыкIу нысхьэпэ театрэ кьышчызIуахыгъ.

Хэта зышIагъэр универсальнэ спорт комплекс поселкэм кьышчызIуахымэ, чылагъом щыпсэурэ ныбжьыкIэхэр агу етыгъэу физическэ культурэм лъэшэу зыIэпицэнхэу, футбол ешIапIэм игупчэ кIэлэцIыкIу театрэ кьытэджэнэу? Ау джары зэрэхьугъэр.

Чылагъом щыпсэурэ кIэлэцIыкIухэмрэ зыныбжэ икьугъэхэмрэ акIуачIэ зэхэлъэу кIэлэцIыкIу нысхьэпэ театрэ агъэпсыгъ, ар театрэ шыпкьэм фэд: артистхэри, костюмхэри, декорациехэри иIэх. Ау кIэлэпIухэр егупшысагъэх: гъэмафэм кIэлэцIыкIухэмкIэ зэщыгъонба мафэ кьэси футбол ешIэнхэр? Ащи хэкIыпIэ кьыфагъотыгъ. Театрэм илофшIэн зэх-

щэмэ, джэндэжышым хэкIыжышIтых.

Апэрэ репетициер зызэхашэм кIэлэцIыкIухэр иофым нахъ тегушхуагъэх. Апэрэ труппэм хэтышIхэр кьыхахыгъэх: ХьушIт Фатим, Кобж Роз, ХьушIт Рэмэзан, Зэфэс Бислъан, Гьошъу Ахьмэд, Гьошъу Руслъан, Алина Бабинар, нэмыкIэхэри.

— КIэлэцIыкIу нысхьэпэ театрэм илофшIэн рагъэжыагъ урысыбзэкIэ ыкIи адыгабзэкIэ тхыгъэ пшысэхэмкIэ, — кьытфилотагъ кIэлэпIоу Лыф Мирэ. — КIэлэцIыкIухэм ахэр дэгъоу ашIэх, ащ фэдизэу кьахьылъэкIыгъэхэп репертуарым хэдгъэхьэгъэ пшысэхэр.

КIэлэцIыкIу театрэм ипремьерэ Ахинтам гъэхьагъэ хэлъэу шыкIуагъ. Нэбгырэ шъэныкъом ехьу артист цыкIухэм ялофшIагъэ гуахьо хагъуатэу еплъыгъэх.

— Джы тишъыпкьэу зичэзыу кьэгъэлэгъоным зыфэтэгъэхьазыры, — кьытилуагъ ХьушIт Мирэ. — Репертуарым тишъыпкьэу иоф дэгъэшIэ, зэчый зыхэлъхэм тымышъхьахэу тэдэлэжъэн фае. Артист цIэрыIохэр ахэм кьахьыкIынкIэи мэхьу, ау искусствэр шIу алъэгъоу кьэ-тэджынхэми мэхьанэшхо иI, ар зыщыдгъэгъушIэрэп.

НЫБЭ Анзор.

БЛЭГЪОЖЪ Махьмуд Исмахьилэ ыкьу

Блэгъожъ Махьмудэ Исмахьилэ ыкъом илъэс 91-м итэу шышъхьэлум и 28-м идунай ыхьожьыгъ.

Блэгъожъ Махьмудэ 1921-рэ илъэсым, бэдзогъум и 3-м Теуцожъ районым щыщ кьуаджэу Нэшъукъуае кьышчыхьугъ. Кьоджэ илъэсибл еджапIэр кьызеухым кьалэу Краснодар дэтыгъэ Адыгэ педучилищым 1936-рэ илъэсым чIэхьагъ. А педучилищыр кьалэу Мыекьуапэ кьызахьыжыым 1939-рэ илъэсым апэу кьэзыухыгъэхэм ахэтыгъ. 1939-рэ илъэсым кьыщегъэжыагъэу 1941-рэ илъэсым нэс, дзэм кьулыкьу щыхьынэу ащэфэ, Нэшъукъое еджапIэм щыригъэджагъэх. 1946-рэ илъэсым Адыгэ кьэралыгъо кIэлэегъэджэ институтым чIахьы, зы илъэсэ щеджагъ, ащ дакIоу Адыгэ лъэпкэ тхьылъ теджапIэм корректорэу иоф щышIагъ. 1947-рэ гъэблэ илъэсым институтым кьычIэкIыжыын фаеу мэхьушъ, Грузинскэ АССР-м ышнахьыжэу щыпсэушIыгъэм зэрэунагъоу ыдэжъ ешIышъ, 1948-рэ илъэсым нэс ащ ит селоу Байдар дэт илъэсий еджапIэм урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ я 5—8-рэ классхэр щыригъэджагъэх.

Блэгъожъ Махьмудэ Грузием кьызе-кIыжыым псэупIэ чIыпIагъэ кьыхихыгъ. 1948 — 1957-рэ илъэхьэм Кошхьэблэ районым ит кьуаджэу Блащэпсынэ дэт гурыт еджапIэм кIэлэегъэджэ иофшIэныр щылыгъэкIотагъ. Зэрэригъэджэхэрэм дакIоу кьэшъокIо ансамблэу еджапIэм щызэхьышIагъэм игугъу непэ кьызнэ-сыгъэми шIукIэ чылэм щашIы. Илъэ-сипшI фэдиз хьазыр зыщигъэкIогъэ кьуаджэм дэхэр лъэшэу кьыфэрэзагъэх, лъытэныгъэ ини кьызфаригъэшIыгъагъ.

1957-рэ илъэсым Теуцожъ районым ыгъэзэжыи, апэу районом инспекторэу, etlanэ 1960 — 1986-рэ илъэхьэм Пэнэ-жыкьое гурыт еджапIэм ащылэжыагъ. Ащ зышIыгъу язгъэIогъэ хор бэлахэу щызэхьышIагъ.

Илъэс 47-рэ кIэлэегъэджэ сэнэхьатым фэшъыпкьэу, пшгъэрылэу иIэр щытху хэлъэу ыгъэцэкIэзэ, Блэгъожъ Махьмудэ иоф ышIагъ. А уахътэм кьыклоцI общественнэ иофшIэн зэфэшъхьафхэм ахэлажъэзэ, шIукIэ ышIэ раригъэлуагъ.

1987-рэ илъэсым кьалэу Мыекьуапэ икIалэ дэжъ кьэкложьи, идунай ехьожьи-фэ щыпсэугъ. Лъэпкэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» ныбджэгъушIоу илагъ, итхыгъэхэри ащ бэрэ кьышчыхиутыгъэх.

Щыф хьалэлэу, унагъомкIи, IахьылхэмкIи, ныбджэгъухэмкIи кьогъанэ ымышIэу, шыIэныгъэ гъогу кIыхьэ шIагъо кьэзыкIугъэ Блэгъожъ Махьмудэ тшымыгъушIэу бэрэ тыгу илъышIт.

Зидунай зыхьожьыгъэ ныбджэгъу нахьыжэу тилагъэр кьызырэтхьыгъыр лъэшэу тыгу кьеозэ, ащ иунагъо, иIахьылхэм тафэтхьаусыхэ.

Ныбджэгъу куп

Республикэ лъэпкэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакцие илофшIэхэр гъэзетым илъэсыбэрэ ныбджэгъушIоу иIэгъэ Блэгъожъ Махьмудэ Исмахьилэ ыкъом идунай зэрихьожьыгъэр лъэшэу гухэкI ащыхьоу иунагъо, иIахьылхэм афэтхьаусыхэх.

АР-м ижурналистхэм я Союз хэтхэм гухэкIышхо ащыхьоу фэтхьаусыхэх Хьут Казбек Ибрахьымэ ыкъом ышэу Аслъан идунай зэрихьожьыгъэм фэшI.

ТИГУМЭКІЫГЪОХЭР

Аужрэ илээсхэм псыхьохэр Адыгеим кызырээциухэрэм гумэкигыубэ кыт-
фехы. Шэуджэн районым икыуаджэхэм ташылау цыфмэ кытфалотагэр зэ-
фэтхысыжызы, лъэхъаным диштэу агъэцкларэ юфыгъохэм тызыгъагушоу
ахэтлэгъагэр маклэп. Арэу шытми, унагъохэм уахахъу ящылэклэ-псэуклэ узе-
плъыккэ, кылуатэрэм узедэуклэ, псым тхъамыклагъоу кыафихыгъэм лъэужэу
кыгъанэрэр шылэныгъэм шлэху зэрэхэмыклоклэщтыр кыбгурэлэ. Псым имыхъо-
мышлагъэхэр джыри кыалылысыщтхэми зыми ышлэрэп.

Псыр кызызиуклэ, лъэуж кыегъанэ

Тизэдэгущылагухэр Шэ-
уджэн районым е кыуаджэхэм
ялэшхъэтетхэм къащедгъэ-
жагъэп. Жюныгъуаклэм псыр
Адыгеим кызышыеум псэуплэу
зылгылысыгъэхэм лэпылэгъу
афхыгъу. Ти Лышхъуэу
Тхъаклушынэ Аслъан иунашъо-
клэ республикэ бюджетым
кыыхахи сомэ миллион 31,6-м
нахъыбэ афатлупшыгъ. Ар
щыклагъэхэм ядэгъэзыжынклэ
икъуштэп, федеральнэ ахышэу
2011-рэ илээсым кыараты-
щтым цыфхэр ежэх.

Къэбыхъэблэ тучаныр

Кыуаджэм дэс цыфхэр на-
хъыбэрэ зышызэлуклэхэрэ чы-
плэхэм ашыщ тучаныр. Итеп-
лэккэ инэп шхъае, шэфаклоу
щызэблэкырэр маклэп. Тучан-
тес бзылгыгъэм игумэклхэр
кытфилотэнхэр кыыригъэклэ-
гъэп. Тхъаусыхуэ заригъэлъэ-
гъунэу фаеп. Кызыттенэжы-
гъэм еплышъ, «шыкур» ело.

— Псыр тучаным кызы-
члахъэм, товархэр ыгъэклоды-
гъэх. Етлагъоу кыччыхагъэр
лужъугъ, — кылуатэ шэфак-
лом. — Тучаным ыпкы гъу-
чым хэшлыкыгъ, пытэшъ,
псым луихыгъэп. Кыпэгъу-
нэгъу унагъохэр хэшлыккэу
ыгъэгумэклэгъэх.

Унэм члэхъажыгъэр клегъэгъожы

Тучаным кыпэгъунэгъу
унэр итеплэккэ зтегъэпсы-
хъагъ. Чырбышым хэшлы-
кыгъэ дэпкхэр лъагъ. Ура-
мэу Лениным ышлэ зыхъы-
рет унэхэр нахъ лъэгъупхъэху
кытщыхуштыгъэми, тыхъ-
укуагъ.

Унэу тызэрыхагъэм ибы-
сым дэгъоу синэлуасэу кы-
члэкыгъ. Ламыкыо Эдуардэ
ишхъэгъусэрэ унэгъо хызмэт
юфыгъохэр шагъэцаклэщты-
гъэх. Псыр шагум кыдахыи,
унэм иджэхашъохэр псынклэу
зэлыккыгъагъэх. Хъакыу-шы-
кыухэр зыдэтхэ шкафхэр, нэ-
мыклхэри псым ыгъэклоды-
гъэх, джэхашъохэр иклэрыклэу
радзэжынкхэ фае.

— Унэр клэшъ, зэрэрэу кы-
тихыгъэр, нэмыкл унагъомэ
ягъэпшагъэмэ, бэп, — ело Ла-
мыкыо Эдуард. — Тигукъао
шхъэихыгъуэ зэхэпхы пшло-
игъоу кызырэтэплорэр дэгъу,
ау ори олэгъуба юфэу псым
тызыхидзагъэр...

Щыфым ыгу ихыкыларэр
икъоу кыуимыломи, инэп-

лъэгъу зэригъэпсырэмклэ кып-
шлэн олгэкы ишылэныгъэ зэ-
рэмырэхъатыр.

Мы илээсым икымафэ
Краснодар краим шыпсэурэ
шапсыгъэ кыуаджэхэм псыр
кыаклауи, кыныгъохэр кыафи-
хыгъагъэх, цыфхэри хэклода-

гъэх. А мэфэ гумэкигыохэм
Шэуджэн районым ис лэжъа-
клохуэ шлушлэ лэпылэгъу ю-
фыгъо зезыхагъэхэм Ламыкыо
Эдуард ашыщыгъ. Районым
икыгъэ купым хэтэу кыуаджэ-
хуэ Кодэшхъаплэ, Гъуакыо,
фэшхъафхэм ашылагъ, псым
«ригъэзыгъэ» унагъомэ алу-
клагъ.

Шэуджэн районым шышхуэ
шлушлэ лэпылэгъур шапсыгъэ
кыуаджэхэм афэзышагъэхэм
мы сатырхэр кызытхыгъэр жур-
налистыри ахэтыгъ. Ламыкыо
Эдуард игъусагъэх иныбджэ-
гъухэр, гурыт еджаплэм иди-
ректори, клэлэгъаджи, нэ-
мыклхэри. Гъомылапхъуэ афа-
щагъэр автомашинэхэм кыра-
хыгъэх, кыуаджэм культурэм и
Унэу дэтым члалхъагъэх. Пк-
лэнтлэпсыр кыахыгъэ маши-
нэхэр зэраунэклхэрэр зылъэ-
гъугъэхэм ялофшлэклэ агъэш-
лагъоштыгъ. Язеклоккэ-шыклэ-
хэмклэ лэнатлэхэр алыгъми,
джэнэ фыжхэр ашыгъуэ юфы-
шлэ маклохэми пшлэхэныеп.
Гуфэбэныгъэ ахэльэу кыныгъо
кызызэклугъэхэм адэгущыла-
щтыгъэх.

— Псым тхъамыклагъоу
кызыдихыын ылгэкыштыр
дэгъоу кыдгурэлэ, — кы-
тилогъагъ Ламыкыо Эдуард. —
Псыр зыми шхъасырэп...

Жюныгъуаклэм Адыгеим
псыр кызышыеум Шапсыгъэ
ит кыуаджэхэм кыарыкыи
тилэпкыгъу клэлэхэр Шэ-

уджэн районым кыкыуагъэх,
шлушлэ лэпылэгъу кыаратыгъ.
Тхъамыклагъом зэкыуигъуэ-
цогъэхэ цыфхэм кылуатэрэм
уедэлүзэ, шылэныгъэм нахъ
куоу ухэплээн фаеу чыплэ
уефэ. Илээси 5 — 6 фэдиз
хъугъуэ Шэуджэн районым

икъуаджэхэм псыр ащэху-
шлэ. Кыныгъом хэт цыфмэ
кызырэталауагъэмклэ, дамбхэр
икъоу агъэпытагъэхэп. Осыр,
мылыр зыжъужыкыккэ, лъэ-
шэу кыешхы зыхуеклэ псыр
кыеушъ, чылэхэр «регъэзых».

Псэуплэр мыпытэмэ, псыр щэхъушлэ

Урамэу Лениным ышлэ зы-
хырэм Бжъэшло Сэфэрбий
иуни тет. Итеплэккэ уехъоп-
сэнэу шытэп. Гъучлым хэшлы-
кыгъэ кыэлэпчэшхор лупхуэ
шагум узыдахэккэ, узыгъэгъу-

шлонэу плэгъурэр клэлэцлы-
клухэм яджэгуклэ.

— Гъунэгъухэм яклэлэцлы-
клухэри тишагу кыэкдох, — ело
Бжъэшло Сэфэрбий ишхъэ-
гъусэу Марзыет. — Сабыи 4
зэдэтэплэ. Унэм псыр кызы-
хэм кытишлагъэр олэгъу —
учлэсыжыын плэккынуэу шы-
тэп. Шагум дэт пшэрыхъаплэм
унагъом ызыныкыо ис, пшэ-
шъэ нахъыжхэр тигъунэгъухэм
адэж пчыхъэрэ мэкложых.

Бжъашломэ унаклэ ашлы
ашлоигъоу загъэхъагырыштыгъ.
Псэолапхъэхэр аугъоихуэ фе-
жъэгъагъэх, ау псыр «кыашъ-
хэрыуи», ягухэльхэр зэжъу
ышыгъэх.

— Унаклэм ишлын тызыфе-
жъэщтыр тшлэрэп. Хабзэм ахъ-
щэ лэпылэгъоу кытитыштыгъ
тежэ, — ело Бжъэшло Марзы-
ет. — Унэжыр псым зэпкы-
рихыгъ...

Шагум тыкызыштыдэклэ-
жыным унэжыр иклэрыклэу
кыэтплыхъагъ. Бгъэфедэн
плэккынуэу шкаф, диван, нэ-
мыкл мылкъу итлэгъуагъэп.
Сабыеу шагум шыджэгущы-
гъэмэ ашыщ нэгущлоу кытэп-
лы, гъучлым хэшлыкыгъэ кы-
лэпчэжъыер кылуихынуэу
фежъагъ. Унагъом тхъамыкла-
гъоу кыехуллагъэр кызыхэ-
кыгъэр непэ клэлэцлыккыу
кыгырылорэп, ныбжэ зилэхэм

кыэрэгъулэу Хъаклэмызэ Абу-
бэчыр, клэлэеджаклохэм та-
луклагъ. Чым тыралэтыккыи
еджаплэр чырбыщ плыжыым
хашлыкыгъагъ. Ащ ишлуагъэ-
клэ джэхашъохэм псыр алъы-
лэсыгъэп. Еджаплэм ичлэунэ
МЧС-м, нэмыклхэм якыулы-
кыушлэхэм псыр кыччыха-
жыгъ, илээсыклэ еджэгъум
ар фагъэхъагырыгъ.

— Шхъаныгъупчъэхэр жыы
хъугъэх, зэблахуэхэ тшлоигъу,
— кылуатэ Хъаклэмызэ Абу-
бэчыр. — Еджаплэм идиректо-
рэу Кобэщыч Азэма, хъыз-
мэт юфыгъохэмклэ ащ игуа-
дзэу Нэгъой Аскэрбий, нэ-
мыклхэми еджаплэм игъэхъа-
зырынккэ яшлушлагъэ кыхъэ-
гъэщы сшлоигъу.

Фарзэ умыгъэгубжы

Псыхъо чъэрэу Фарзэ икыэ-
бар тхэккэ цлэрылохэми икыоу
кырамылотыкыгъуэу хъаты-
гъужыкыуаеми кызырэтала-
уагъэр дгъэшлагъорэп. Псы-
хъом илгъагъо зэблахуэгъу
шхъаеми, юфхэр нахъышлу
хъугъэхуэу цыфмэ алъытэрэп.

— Парникэу плэгъурэм сы-
дэтэу ошлэ-дэмышлэу псым
слыкыохэр кыгъэгъушынагъэх,
— ело Къэлэшъэо Алыи. —
Кызырэтэгурылуагъэмклэ, псы-
хор кызеум, клэим кыдэ-
кыгъ, урам бгъузэм кыуаплэ
щигъотыгъ. Хатэхэр, унэхэр
псым зэлыккыгъэх. Гъунэгъу
шагухэм псыр зэрашыхушла-
гъэр олэгъу. Фарзэ илгъагъо
зэблахуэгъэми, чыаплэу илагъэр
«щыгъупшэрэп». Псыр кыуэзэ,
илгъэс кыэс пшомы хъунэу, те-
гъэгумэклэ.

Чым тыралэтыккызы унэхэр
зышыгъэхэ унагъохэм ямылкъу
нахъ кызытэнагъ. Унаклэхэр
джырэ уахътэ зышлын зылъэ-
кыштыгъэр бэ хъухэрэп. Арышъ,
«мэкъу Юныгъом хъотыр угу
игъэлъ» зыфэпшотым уегуп-
шысэн фаеу чыплэ уефэ.

Шэуджэн районым иадмини-
страцие ипашэу Хъуажэ Нал-
бий кышхэгъэжыагъуэу лэпы-
лэгъу кыафэхъугъэмэ ацлэхэр
кыоджэдэсмэ кыыралох. Ау
унагъомэ ашыщ кызырэтэ-
талауагъуэу, сомэ мини 10 — 15
непэ яотыклэ цыфхэр бгъэ-
гушлонхэ плэккыштытэп. Псым
зэрэахуэхумэщтыр пшэрылы
шхъалэу алъыгъэ.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Сурэтхэр псыр зылгылэ-
сыгъэ псэуплэхэм кыащаты-
рахыгъэх.

Гурыт еджаплэр

Хъатыгъужыкыое гурыт
еджаплэу Хъаткыо Ахъмэд
ышлэ зыхырэм тызычлахэм,

1991-рэ илъэсым чъэпыогъум и 5-м Адыгеир Краснодар краим кыхъэкIыжьи республикэ статус илэ зэрэхъугъэм хъугъэ-шIэгъэ инэу адыгэхэм алыгъагъ, мыгушIуагъэ лъэпкъым хъыгъэп. ЕтIани ащ шыгушIуагъэхэр нэмыкI хэгъэгухэм ащыпсэхурэ тилъэпкъэгъухэр арых. Ащ ипэкIэ ахэм адэжъ укIоныри якъэкIони Iоф къиныгъ. Республикэ тилэ зэхъум паспорт-визэ Iофыр зезыгъэкIорэ организациеу Адыгеим икьэлэ шъхьалэ къыщызеIуахыгъэм клон-къэкIожьыныр хэпшыкIэу къыгъэпсын-кIагъ. АрэушIтэу зэрэхъугъэм епхыгъэу Сирием, Иорданием, Търкуем, США-м, нэмыкI къэралыгъохэу тилъэпкъэгъухэр зыщыпсэхурэм нахьыбэ къарыкIэу, тэри тыклон тIомэ Iэпэолъэпао кыхъэмыхъэу, хэпшыкIэу къытфэпсын-кIэу зэрэхъугъэмкIэ инэу тэгъушIо.

Совет хабзэм илъэхъан тилъэпкъэгъухэр зэрыс хэгъэгухэм къарыкIыхэти, адыгэхэр Краснодар къынэсыштыгъэх, ау Мыекъуапэ къэкIонхэу фитыныгъэ ялагъэп. АрэушIтэу зыкIэхъуштыгъэр Адыгеим икьэлэ шъхьалэ «Интурист» икьулыкъушIапIэ дэтгъэгъэпти ары. Краим икьэлэ шъхьалэ къынэсыштыгъэх, тыхэкIу алыгъэуным кIэхъопсыштыгъэх, ау Краснодар нэс ямаршрут зэритхагъэр къыдалыгъэти, къэкIонхэу фитыгъэхэп. МыдыкIэ тыхэкIу илэшъхъэтетхэу Мыекъуапэ дэс адыгэхэр край «Интурист» зельэухэкIэ, мэфэ закъокIэ къэкIонхэшъ, агъэзэжыныу Изын къаратыштыгъ. Сыдэу щытми, Мыекъуапэ пчэдыжъым къыдащэхэти, пчы-хъашъхъэм Краснодар ащэжыштыгъэх.

Илъэс 36-рэ тешIагъ купышхо тыхъоу Сириемрэ Иорданиемрэ тызыкIогагъэм. Адыгэ нэбгырэ 15 тыхъоу тежы, Краснодар тызнэсым, урысхуу нэбгырэ 15 къытхагъэхъуагъ. А къэралыгъо цыкIуитIум тызэрэнысыштыгъэм ифитыныгъэ къэзыушыхъатырэ тхылъхэм ягъэхъабырын мэзишым ехъурэ тыпылгыгъ, тыфэмыежъуу тыхъоуи уахътэ кыхъэкIыгъ. Зэп, тIоп партием ихэкIу ыкIи икьэлэ комитетхэм тызэрэащэгъэр. Мафэ къэс кIэу зыгорэ къаугупшысыштыгъэ, къытэушыгыштыгъэх, гъэсэпэтхыдэхэр къытаIоштыгъэх. «Шъудэклорэ хэгъэгухэм товархэр бэу арылтых. Арышъ, шъуахъопсагъэу зыккъашъуыгъэлъэгъу, пхъатэ пэшъуымыхъ. Совет хэгъэгухом шъукъызэрикIыгъэм шъурыгушхоу, шъурыпагъэу зыккъэжъугъэлъагъу», — къытаIоштыгъ. Ахэм адакIоу анахъуу къыкIагъэтхъыштыгъэр тыздэклорэ араб хэгъэгугитIум ислъам диныр пытэу зэрэщалъэжырэ, тызхъэхэрэм ятхъэлэIу мэщытхэм тачIымыхъаныр, ар цыфымкIэ зэрарышхоу зэрэщытыр ары. КъурIан, нэмазшыгъ зыфэпIоштыгъэм афэдэхэр къытатымэ къаIытымыхъынхэу, къатштэхэми, къэралыгъоу гъунапкъэм итаможнэ тIихыжыныхэу аIоти, къыттырагъэпытыхъэщтыгъэ. Ахэр зымыгъэзэкIорэ туристхэм алъэкъуацIэхэр къалыбIэсыжыныхъ, яфэшъуашъ арагъэгъотынэу къытаIоштыгъэ.

Паспорт-визэ Iофыгъохэм ягъэтэрэзын тыухыгъэ къо-

дыеу «Жигули» автомашинэу сIагъэр сщэжыгъагъэ. Ау редакцием иIофышIэ коммунист горэ хэкIу комитетым тхагъэ «ащ фэдэр IэкIыбым бгъакIо хъушIтэп» ыIоу. Ащ пае партийнэ IофышIэхэр къаджэхэти, пхъашъуу къыздэгъушIэщтыгъэх «уиавтомашинэ пщэжыныр уфитэп укоммунистэу» аIоти. «Сэ сияхъщэкIэ сщэфыгъэм есшIэщтымкIэ фитыныгъэ сIи, сыфаемэ сщэн, стын» зысIокIэ, атхъакIумэ рагъахъэщтыгъэп, «удгъэкIошIтэп» аIоштыгъэ.

Сыдэу щытми, ар зытхыгъэр ишъыпкъэу пылгыгъэ IэкIыбым

«Дэгъу» ыIуагъ редактор шъхьалэу Андырхъое Джантэмыр.

Къэслъэгъугъэхэр зэрытхыгъэр хъызгъэути, гъэзетым кыхъанэу ястыгъ. Мэфэ зытIушI темышIагъэу редактор шъхьалэу къысэджагъ. Икабинет сызехъэм, хъызгъэутигъэр ыпашъхъэ илъэу хэплъэшъщыс, ынапIэ къыIэтырэп. Сэри къызгурыуагъ шIу къызэримыIоштыр. ТIэкIурэ зи къымыIоу щыси, етIанэ къэупчIагъ.

— Мурат, мы уздэщыIагъэхэр араб хэгъэгуха, хъауми адыгэ хэгъэгуха?

зэхичIэлыхъагъ. АрэушIтэу зыкIышIыгъэр сэри къызгурыуагъ — гъэзетыр зылэ илъ хэкIу комитетым ипартыйнэ пащэхэм ащэщынэшъ ары. А лъэхъаным партием ипропагандэ ищынагъо зэкIэми ашъхъащытыгъ. Ситхыгъэ икIэрыкIэу сшIыжыгъэ, адыгэхэм тызэралукIагъэм фэгъэхыгъэ нэ-кIубгъоу къызгъэнагъэри хицIали, редактор шъхьалэу мыщ фэдэ гушIыIэ къыхитхагъ: «Сириемрэ Иорданиемрэ араб хэгъэгух, адыгэхэри арысых». Джа гушIыIэ закъор ары «адыгэ» ыIоу материалым кыхыгъэнагъэр. Къэнагъэр къэбар

шIэрэ тхэкIо цIэрыIоу Расул Гамзатовым тызэралукIагъэри гъэзетым пае стхыгъэгъэ статьям хэтыгъ, ау ари къырагъэхъагъэп. Адыгэу Иорданием щыпсэхурэм ащ «Хъамзэт» ралоштыгъэ. Ар нахъ тэрэзынкIи хъун. Ащ тызыIокIэм Адыгеим тыкъызэрикIыгъэр етIуагъэти, «сишъэогъоу КIэрэщэ Тембот икIалэхэр» ыIоти къытаджэщтыгъэ. Амман тыкъыбыкIыжьи, Москва тыкъэкIожьы зэхъум делегациеу ар зыхэтыгъэр (СССР-м и Апшъэрэ Совет идепутат куп ягъусагъ) нэмыкI отсека исыгъэти, тэ тыздэщыIэ чIыпIэм къыщытхэтIысхыи, къэбар гъэ-шIэгъонхэр къытфIотыгъэх. Тембот ислам етхыжыныу къытэлъэIугъ. ЕтIанэ къытэупчIыгъ: «Сыд фэдэ нэпэеплъа нахъыжхэм, шъуанэ-шъуатэхэм афэшъуахыгъэр? КъурIан афэшъуахыгъэр? Ащ нахъ сувенир лъапIэ мэхъуа?» Нэбгырэ пэпчэ сомэ 16 закъу ныIэп къытфаукъогагъэр. А «шъуа-мыхъуапс товархэм» къытэ-зыIогагъэхэр егупшысагъэх шъуIуа а къытфаукъуагъэм? ТхэкIо лъыжыым етIуагъ нэбгырэ горэми КъурIан зэримыхъырэр, партием ихэкIу комитет ащIэ унэшъо пытэ тыкъежъэн зэхъум къызэрэтфIышIыгъэр. «Шъудэлэшъ, шъухъырэп, сыда ахэм аIуагъэм шъузэрэпылгыгъэр? Сэ КъурIан тIокIишI зыдэсэщ», — ыIуи игъусэхэм ахэхъажыгъ. Адэ Апшъэрэ Советым идепутат къыдэхъурэр тэ къыддэхъуна, джаушIтэу КъурIан къэтымыхъэу тыкъэкIожьыгъ.

ЫпшъэкIэ къызэрэщысIуагъэу, Совет хабзэм илъэхъан тилъэпкъэгъоу КъокIыпIэ Благъэм щыпсэхурэр Москва нэс хъаулыеу къаIохэти, етIанэ Краснодар къэсыштыгъэх. Тэри Москва тымыкIоу а хэгъэгухэм тарагъахъэщтыгъэп. Республикэ тилэ зэрэхъугъэм ишIуагъэкIэ, непэ Краснодар, Минводы, Налшык, Черкесскэ, Махачкала арэбыкIыхъэшъ, Амман, Дамаск, Стамбул, нэмыкIэхэми анэсых. Паспорт-визэ Iофхэр Адыгеим икьэлэ шъхьалэ цагъэтэрэзынхэ алы-кIынэу щылэ амалхэм а IофшIэныр къагъэпсын-кIагъ. УзэрэIоштыри укызырыкIо-жыщт билетри тикъалэ шы-зэбгъэгъотын плъэкIышIт. Ащ фэдэ фитыныгъэхэр тилэнхэр зыпкъ къыкIыгъэр республикэ тызэрэхъугъэр ары. Ар гъэхъэгъэ цыкIоп.

Непэ Мыекъуапэ тэркIэ Москва. Ар тикъэлэ шъхьалэ. Ар илъэс къэс нахъ дахэ мэхъу. Тиреспубликэ тырэгъушхо. Тилэх быракъ, герб, гимн. Ахэр пкIыхъапIэуи тлэгъуныгъэп республикэ тимиIагъэмэ. Чъэпыогъу мазэм и 5-м Адыгэ Республикэр зыщылэр илъэс 20 зэрэхъурэр хъугъэ-шIэгъэ инэу, гушIогъоу мафэу хагъэунэ-фыкIышIт. Арышъ, орэпсау ти Адыгэ Республикэ!

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.
Сурэтэм итхэр: **Адыгеим икIыгъэ делегацием щыщхэр ыкIи Дамаскэ дэс адыгэхэр** (сэмэгумкIэ агъунэ щытыр делегацием ипашъу Ацу-мыж Чатиб).

Узыфит щыIагъэп, узыфимыти ахэтыгъэп

симиыгъэкIонэу. Мафэ горэм хэкIу комитетым сызэрэащэгъэр а «тхакIом» зешIэм, къысалауагъэр зэригъашIэ шIоигъоу зэ-гоутэу чIэсыгъ редакцием. СыкъызэкIожьым «сыд къыуа-Iуагъэр?» аIуи сIофшIэгъухэр къызысэупчIыхэм ясуагъ «сагъакIорэп, ситхылэхэри къысатыжыгъэх» сIуи. «ТхакIом» ар псын-кIэу лъагъэлэсыжыгъэти, лъэшэу гушIуагъэ, «сэ зыуж сыхъэрэп гъунэм нэсымыгъэсэу хъурэп» ыIуи. Ау Iофыр нэмыкIэу хъугъэ. Кы-кIэлъыкIорэ мафэм тежыагъ, Краснодар тыкъышъуцугъэу тыдэсэ, ар «Интурист» теле-фонкIэ къытеуи «Шымыгъэхъур шъуымыгъакIо имашинэ ышъэжыгъэшъ» къызарелом, тхъаматэр къыдэхъащыгъ. Ащ тетэу Москва тыбыби, Шереметевым иаэропорт тыекIи, Дамаск тынэсыгъ.

Араб хэгъэгугитIум тхъамэ-фитIо тазышIэIэм къащытлэгъугъэхэм, адыгэхэм тызэралукIагъэм, нэмыкIэхэми сакъытегушIыIуу гъэзетым пае стхыгъагъэ. Сэри гъэзетым сырило-фышIагъэти, редакторым есIуагъ къэслъэгъугъэхэм ащышхэр номер зэкIэлъыкIохэм къарызгъахъэм зэрэсшIоигъор.

— Араб къэралыгъох. Ау, цыф лъэпкъ макIэу арысхэм ялытыгъэмэ, адыгэхэр нахъыбэх ыкIи анахъ цIэрыIох. Тилъэпкъэгъухэм къэралыгъо Iо-фышIэхэр ыкIи дэс къулыкъушIэхэр ахэтых, цыф цIэ-рыIохэм, джащ фэдэу еджэгъшхэхэм зыкъытIуагъэкIагъ. ТыкырашIэжыгъ, тагъэшIуагъ, талытагъ. Зэунэкъошхэри къэ-зэрэгъотыжыгъэх.

— Араб хэгъэгух, арба? Ащыгъум арабхэм къаегушIыи нахъ, адыгэхэм ягугъуу къэп-шыныр ищыкIагъэу слыгъэ-рэп. Ма, шIэжъ, хъушIтэп, икIэрыкIэу къэшIыжъ. Къэп-лъэгъугъэ щылэмэ, араб лъэп-къым епхыгъэу материалыр къэгъэпс, — пхъашъуу къыIуагъ.

— Ары шъхъае, Адыгэ хэ-кум икIыгъэ купэу тэри а хэгъэгугитIум ащыпсэхурэ адыгэ-хэм апэу ахэхъагъэр. Ахэм афэгъэхыгъэу къэсымытхы-шIтмэ, сыда къэстхышIтыр? Сыд сэ арабхэм къясIолIэ-шIтыр? Адыгэхэм апае тыкIуа-гъэ нахъ, тимиыпкъэгъухэм зи Iоф адыгъагъэп, — есIуагъ.

Ау, зэрэхъабзэу, пашъэм ыIорэр иутыгъуае. Хаутыгъэ тхъапэ-хэм ащышIуу адыгэхэм ягугъуу къызшысшIыхэрэр зэкIэ кы-

фэдэу гъэзетым кыхыагъ «Си-риемрэ Иорданиемрэ къащыт-лэгъугъэхэр» ыIоу шъхъэ иIэу. Ащ буж зи къызэримыкIы-шIтыр къызгурыуагъэти, ти-лъэпкъэгъухэм къаегушIыIуу гъэзетым кыхъаутыным буж ситыжыгъэп.

Республикэ тилэ зэрэхъугъэм ишIуагъэкIэ Сирием, Иордани-ем, Търкуем, Израиль, нэмыкI-хэми ащыпсэхурэ адыгэхэм адэжъ укIошIтмэ, непэ къын щылэжъэп, ежъхэр Адыгеим къэкIошIтхэми джащ фэд. Ахъ-щэ уиIэмэ, паспорт къыдэпхы-нышъ, узыфэе IэкIыб хэгъэгум укIон плъэкIынэу амалхэр щы-Iэх. Арышъ, IэкIыб хэгъэгугъу адыгэхэм якъэбархэр тэшIэх, тэ тикъэбархэми ащыгъуазэх, зэлъэкIох, зэфэтхэх, сотовэ телефонхэмкIэ зэдэгъушIэх. Ау тэ тызэкIо лъэхъаным якъэба-ррэу макIэ тшIэщтыгъэр. Къы-зэрэсIуагъэу, Адыгеим икIыгъэ купэу тэри апэу ащ нэсыгъа-гъэр. А лъэхъаным адыгэхэм тызэралукIагъагъэр къэптхы-жынышъ, гъэзетым къыбгъэ-хъаныр нахъ гъэшIэгъоныгъ. Ары шъхъае, ар лъэхъэнэ Iэягъ, зым зыр щыщынэжъэу щытыгъ.

Иорданием тызэкIом зэлъа-

Тпэчыжъэ ыкIи тпэблэгъэ

(КъызыкIэтыкIорэр
ишхъэIум и 27-м
къыдэкIыгъэ номерым ит).

— Шьо мурад теубытагъэ шьуимыIу хэкум шьукыкIыгъэп, зыплыхъэкIо закъокIэ шьукызырэмьIуагъэр нафэ, шьуикъэбар ышхъэшыгу кышхъу игыоу шьолытэмэ, — джыри пшэшьэ къопцIэ фыжъ дахэр IоххыпIыкIы. Тэлмашы-ми иIоф егъэцIэ, егугъуэ бээр къызэредзэкIы.

Асфар тIо епIожьынэу шытэп, гушчыIэм ыщипэ тебгъэуцомэ, къамыухызэ гу лъетэ узыфаем, хъазырыпс:

— Титхьаматэу (сIэ-слэ-къуацIэхэм къакIигъэтхъысэ осэшхо къысфийшыгъ) Стамбул къэгъэлъэгъонышхо щезы-гъэкIокIыгъэр фый Бурсэ къалэ ащ фэдэ къэгъэлъэгъон шы-ригъэкIокIынуэ, Изын къытэ-шьутымэ.

Пшэшьэ нэгугъым джэуапыр къытхъыгъэ:

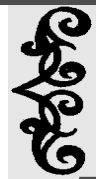
— Шамилэ Истамбул шыагъ, къэгъэлъэгъонми хэлэжъагъ, ты-щыгуауз шьуикъэбар, ару шыт-ми, шьукызырэмьIуагъэр тигуа-пэ, ащ нахь тигопжэу тыхэлэ-жъыт зыуж шьуйт Iофым.

ТыкызырэмьIуагъэр зы — бэдзэогъум и 12-м тIоф тэухы. Къанэрэм шьуауж титышт, къэ-хъурэр шьульэгъун, шьуфаемэ, хасэм къышхъыдгъэлъэгъошхы, шьуфэмьемэ, Бурсэ иадмини-страция зышхъо къыIытхышт. Iофыр зэрэрекIокIырэмкIэ макъэ къышхъодгъэлъэгъошхы.

ИгушчыIэ кIэкIы ыкIи шьхъэ-ихыгъэ пшэшьэ тхьаматэр. Уе-хъопсэнэу иакъыл чан. Шамилэ ишхъыдгъэлъэгъошхы нэсэу ытхыпкIи, ыукъэбзыжыгъэ. Япэрэ лъэгъугъоу шытэп, гу-фэбэныгъэ хэлъэу къыдгъошхы-лагъэх, цыхъэшIэгъу-зэфэгъэ-кIотэн зэрэхэлъым гу лъыстагъ. Хышхор тазыфагу итми, зы гоу, зы лъэпкъэу тызэрэщытм тигъэфэбагъ. Дюзджэ къалэ шып-сэурэ Къоплэшьэ лъышхом кы-тиIуагъэр сыгу къэкIыжыгъэ: «Сыдэу даха адыгабээр, къымы-убыгъэ шыIэп. Шьош фэдэу да-хэу сыгушхыIэщыгъэмэ зыпэ къэсымыштэн шыIэныеп!»

ЗгъэшIагъоу пшэшьэищым сяплъы, сыдэу адыгэгъэшхо ахэлъэу апIугъэха мыхэр, яхъгъ-гу кымыхъухъагъэхэу, щамы-пIугъэхэу, мош фэдиз адыга-гъэрэ Iушыгъэрэ тыдэ кыра-хыгъа? Ащ иджэуап кIэкIыгъэ, Сэхьутэ лъыжэу купым шьхъа-щытм фэдэхэба зыпIугъэхэр, ари а адыгэгъэ дэдэр арыба зэрапIугъэр? Лъэпкъ шэн-зэ-хэтыкIэхэм язэгъэшIэн закъо ра-мыгъэкъоу, алы, агуи аратыгъэ-ба, апси аIуалъхъагъэба? Зэблэ-ухэзэ гушхысэхэр зэлъэгъэх, анахь лъэшыр, анахь тэрэзыр гъэ-унэфыгъуаеу. Сэтэнэе гуащэр, Акондэ дахэр, Адыф нарт эпо-сым кыхэкIыхи, тапашхъэ кыуцугъэхэм ычIыпIагъ. Адыгэ бзылфыгъэм иамал зэрэгъэунэ-фыгъэри сыгу къагъэкIыжыгъэ.

КъысэупчIыхэмэ, гушчыIэ

ТЫРКУЕР

зытIукIэ джэуап къастыжы-щыгъэ. Къыстэфэрэр зыплъы-хъан, сыдэIоныр арыти, ар згъэцIэщыгъэ. Купым цакъо зи хэсэпти, Iофыр гъунэм нагъэсэу аухыгъ. Адыгэ хабзэм тетэу ты-зэрашагъ, тагъэрэзагъэу тызэб-гырыкIыжыгъэ. Сэхьутэм ыIапэ къэсыубытыжыгъэ, зэрэзекIуа-гъэр тигуапэм блифи, адыгэ шапхъэхэм зэраригъэкIужы-гъэри, нэрылэгъу къызэрэти-шыгъэри гурызгъэлъагъ.

— Тхьаматэр, Гюрджистан ушеджагъа? — къэупчIагъ Iушы-жыр.

Къыздырихыгъэр къэсIагъ, каталогэу тыркубзэкIэ Стамбул къышхъаутыгъэр ары.

— Сышеджагъ, — есIожьыгъ. КъэбгъэуцункIэ кынуэ, пхы-пхыпхъэу кыIуэгъуэгъу гъузи-ныбзэм ехыщырэу, ау гурылогъо-е хъазырэу. Сэри курджыбзэкIэ сыдэгъушхыIэжыгъэ, «къапIорэр къызгурыIорэп» къызгъэкIэу.

— Сэ сызэрэбдэгъушхыгъэр акIарыбз, сыкъэшIагъ, — Iугу-шIукIыгъ Сэхьутэр. Аджарыбзэмрэ гъузиныбзэм-рэ зэхыщырэми, зэтэхэхэрэп. ЗгъэшIагъорэм зэу шыщы хъугъэ Сэхьутэм аджарыбээр зэришIэ-рэр. Тыркуем мымакIэу аджар-хэр исых.

Сэхьутэ Зэкэрые игушчыIэ лъэ-гъэкIуатэ. Адыгабзэм ыкупкI нэ-сэу кычIэзыхырэм уедэлункIэ тхьагъо: — Тхьаматэхэр, лъэIу кы-шхъуфысиI. ЖьугъэцIэжыгъэу сышхъуцэгъугъы. Ащ сынэмысы-

ХитIур зышхызыолIэрэ чIыпIэм дэжъ.

зэ зы упчIэ шьостышт. Зыфэдэ къэмыхъугъэ лIэу Къафкъасием кыхъухъагъэм ыцIэ къэшху-Iона?

СыгукIэ псынIкIэу адыгэ лIы цIэрыIохэр зэпырызгъэзагъэх. Трахъо Лыуа? Къэзанэкъо Джэ-багъа, Мафэкъо Урысбья, Къун-чыккъо Пшымафа, ОчэпцI Яп-лбыжъа, Хъахъуратэр ара? Тятэ зэриIоштыгъэу, къэбарыр умы-шIапэмэ зыпIажэмэ зэрэнахы-шIур нахь тэрэзыти, гушчыIэ кы-з-жэдэкIыгъэп. Асфари зигъагъ.

— Ар Шьхъэлэхэ Абу! Тхьэр шьосэгъэлъэгъу тисэлам гуапэ лIы хъарзынэм IужьугъэкIэ-жынкIэ, — къыпиупкIыгъ Сэ-хьутэ Зэкэрые.

Стамбул Адыгэ Хасэм итхьаматэу Нэгъой Яшаррэ ишхъэжыгъэу Светланэрэ.

Абу ыцIэ къызызэхыхым, шысхэр зэхэтэджагъэх, пшэшьэ тхьаматэхэри псынIкIэу къыз-цылэгъыгъэх.

— Ифэшхуаш. Абу тефэ, — бэмэ къыздырагъэштагъ.

Сэрыти зыIапэ ыIыгыгъэр Сэхьутэм, «О алейкум сэламы!» — псынIкIэу езгъэгъэзжыгъэ.

Сэ гушчыIэныр згъэуцумэ, Къуекъо Асфар къыпидзжыгъэ, Стамбул хасэми Нэгъой Яшар-рэ ишхъэжыгъэу Светланэрэ апэ итхэу а гушчыIэхэр къызэрэталъа-гъэри, Нэгъуцу Хыкымэт Дюз-джэ хасэр игъусэу а дэдэр кы-зэрэтиложыгъэри кыкIэтIо-тыкIыжыгъэ. Сэхьутэм зэригуа-пэри хэсшIыкIыгъэ.

хъатышхъоу шIукIаерэ зызгъэч-рэгъугъ, етIанэ слэзгъугъэмрэ зэхэсхыгъэмрэ пкIыкIапIэми, нэ-фапIэми къызгурымыIозэ, чые лъэшэу къыстеуагъэм сыфыри-мыкIоу сыIуитхыгъэ.

ПчэдыжыкIы адыгэ куп чэфым Стамбул гъогу тытыритIупшы-хъажыгъэ. Тырку пшысэу ады-гъэхэр одыкIи, мыдыкIи хэпхъа-гъэ зышхыгъэр сынгъу кIэкIыгъэ. МэфипшIэу сыкызырэгъыгъэр зы такыкIэу блэбыкIыгъэ. Нахы-бэу тызIукагъэхэр къалэхэм адэс интеллигенциер арми, адыгэ къуаджэхэми тадэхъагъ, мэкъу-мэщ хызмэтым пылхэми тахэ-хъагъ. Адыгэр сыдрэ хэгъэгу исми зэрэадыгъэу къэнэ, зыхэс-хэм яфэмэ-бжыкIэ кыатэхэми, агуи апси шьхъаф шьыпкъ. Гу зылыстагъэхэм ащыцI араб хэ-гъэгъухэм арыс адыгэхэм зэрэте-кIыхэрэр. Тыркуем исхэм яба-гъэкIи, къызэрэзэтенагъэхэмкIи, абзэкIи, яшэнкIи непэ хэкум икIыгъэ папкIэхэр ахэтых. Ныб-жыкIэхэр нахь хэкIуакIэхэми, шIуагъэкIэ афэплэгъушхытхэм ащыцI адыгэ лъэпкъым къызэ-рэхэкIыгъэхэм зэрэрыгушхыгъэр-рэр. Абзэ, яхабзэ агъэлъапIэх. ЯжыкIэхэм ащагъэгъушхыгъэ, шIу алъэгъу ялэпкъ.

ИкIыб хэгъэгъухэм арыс ады-гъэхэм зэхэхъан амалыр бэшIагъэ зяIэр, ащ ишIуагъэ къэкIуагъэ зы-хэхэхэм ахэмыкIокIэнхэмкIэ. Сыд фэдэрэ сэнэхъат иIэми иягъэ къэкIоштгъэп хэкум ис адыгэхэм-рэ ИкIыбым шыIэхэмрэ зэхэхъэ-хэмэ, бээр, культурэр, хабзэхэр къэнэжыкIэхэмкIэ ишIуагъэ къэкIошт нахь. Нэм кIэтыр псэм фэдэба?!

Дунаир сфэхъужыгъэп ады-гэ сурэтышхышхохэм Тыркуем сызашыIокIэм. Адыгэ ябынкIэ сурэтышхыгъэ тимакIэх. Фэшхъаф сэнэхъатхэр зигъэхэр нахы-бэх. Адыгэхэм сурэтышхыгъэ ямы-Iагъэу пIоныр гунахь. Жэрэ гу-рэкIэ нарт эпосыр сурэт къэзы-шыгъэ лъэпкъым ар еIуапIэкIэ тезэгъэна? Щэч хэлъэп бэшIагъэу зэриIагъэм. ЗэпыупIэхэр егъэ-зыгъэкIэ къыдафэхэи аIэIэзыгъэ. Сурэтшыныр адыгэхэм къыза-хэхъажыгъэр бэ мышIагъэми, дунаим шызэлъашIэхэ хъугъэ,

Урысыем е фэшхъаф хэгъэгъу арысхэми. Непэ гъогу Iухыгъ, сурэт зэбгъэлъэгъунэу узэхэ-хъаштмэ, Тыркуем ис сурэты-шхышхохэу Озел Ахьмэдрэ Фа-рыкIу Симокрэ нэIуасэ сафэ-хъугъэ къодыеп, ясурэтхэр слэ-гъугъэх, къызгурыIуагъэх, са-гъэрэзагъ. Сафэраз ежхъэми.

Атефэ ахэми, фэшхъафэхэми яIэшIагъэхэр Кавказми, Урысы-еми къащагъэлъэгъонхэу. Дуна-им шашIэхэрэм яIэшIагъэхэр шьошагъ тикъэралыгъо шалъэ-гъугъэхэмэ. Къэралыгъом ипшы-нышхы, фэшхъаф хэгъэгъу пшэ-ныр IэшIэх дэдэп. Пфэпэнэу, бгъэкIэрэкIэнэу, шьуашэ шып-лъэнэу мэхъу. Зы нэбгырэкIэ гъэцIэгъуай, квин. Непэ слэ-кIыштмэ, Озел Ахьмэд Кавка-зым къасщэщыгъэ. «Уитэхъон епIти, пIыакъо ушху» зыфаIуа-гъэр шьыпкъэ, цIыф цIэрыIо сурэтышхышхом ифэшхуашэу упэгъокIынышхы, ифэшхуашэу бгъэкIотэжыныр тефэ. Сэгугъэ а мафэри къасынэу, гугъэр ары цIыфыр зыгъэпсэурэр.

Стамбул иаэропортышхы тыкырашхыIэжыгъэ. «Боингыр» слэзгъу къэс бгъэжэ пкIыжы-гъэу къысщэхъу, Iушыжъэу, кIоцIэшхуэ. Бгъэжэ быныр рэ-хъатэу шысэу къыпщэхъу апэ-рэмкIэ, ау зырызэу къахэпшы-хэзэ зэбгырэкIыжыкIы. Шьхъадж игъогупэ къызыгъотыжыкIэ хэ-тIысыкIышхы, зымышIэжъу кIы-рэр, джынэузэу чьэзэ зэлъышхы, огум екIуадэ, джашыгъум кы-зэхэошIэ зэрэкIоцIэшхор. Ты-къэзыгъэкIотэжыныгъэхэр IапI-кIорэкIэ тIкIэрэкIыжыкIы.

— ШIу щэхъу кыIыжыгъэ-мыхъоу Тхьэм бэгъашIэ шьуешI! — зырызэу къытIожьы...

«Боингышхом» ыныбэ ты-къызефэжыкIы, тырку пшэшьэ къопцIэ нэгугъ гохыхэр нэгугъо-хэу къытпэгъокIыгъэх. Ащ ыуж нэрэ-Иэрэ азыфагу ошхогум ти-быбагъ, чIыгум тытесым фэд, тигъэсысырэп. Асфар тыркубзэ гъэшIэгъонэу ышIэрэмкIэ адэ-гушчыIэ, тызэрэадыгъэр кIэгъэт-хы, адрэхэми ягуап, тхьауе-гъэпсэур къытыратакъо.

— СшынахыкI, боу учаным, сэт пай уулэгъу, — цыкIу-цыкIоу есIокIы.

— Ар хъуна, тхьаматэр, Лъан уриныбдэгъугъэба, непэ джащ ычIыпIэ узигъэуцугъэ.

ЛъанкIэ цыкIу зэхъум еджэ-щыгъэх зэлъашIэрэ усэкIошхоу Къуекъо Налбый къунчыкIо-хъаблэхэр.

Тятэжхэм ямзэ гъогу сыхъа-тырэ ныкIорэкIэ «Боингым» кыбыби, Краснодар иаэропорт къытетIысхъагъ.

— Тыркуер чыжъэ ыкIи бла-гъэ! — къэсIонэу игъо сифагъ.

Асфар ыкIо Мурати иныб-джэгъуи IугушIукIэхэу къытпэ-гъокIыгъэх. Сыхъатрэ ныкIорэ-кIэ Мыекъуапэ тыкысыжыгъэ, мзэз гъогуо Стамбул текIуадэ-щыгъэм сыхъатищ едгъэубы-тыгъэр.

Тхьэм псауныгъэ къарет ты-кызыжыжыгъэхэми, тыкызы-хэхъажыгъэхэми, къытфэу-лэгъэхэми. ШIукIэ тафэулуужы-нэу уахъти чIыпIи тифэн!

КЪАТ Теуцожь.

УФ-м инароуднэ сурэтышхы.

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ия 20-рэ ИЛЬЭС ФЭГЪЭХЫГЪ

ИскусствэхэмкIэ мастерхэр къуаджэм пае

Адыгэ Республикэм ия 20-рэ ильэс фэгъэхыгъэ шлушIэ концертхэр, спектаклэхэр къуаджэхэм ащызэхашэху фежъагъэх. Адыгеим искусствэхэмкIэ имастерхэр Iофтхъабзэхэм ахэлажъэхэзэ, культурэм пIуныгъэ мэхъанэу иIэм зыкъырагъэлэты.

хэхъагъэхэр къуаджэм шылугъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние исимфоническэ оркестрэ, дирижер шъхьалэр Урысыем изаслуженнэ артистэу Петр Шахов, кIэлэцIыкIухэр зыщалыгъырэ унэу Хьакурынэхъаблэ дэтым концерт къыщитыгъ. Филармонием итеатрэу «Дышгъэ къошыным» спектаклэу къыгъэлъэгъуагъэр Коцхъаблэ щеплыгъэхэм агурихыгъ.

Лъэпкъ театрэм испектаклэхэр къуаджэхэм къащигъэлъэгъоштыгъ. Юныгъо мазэм «Псэлъыхъохэр» зыфиорэр Хьащтыкурэ Пэнэжыкыуаерэ ащыклошт, «Налмэсымрэ» «Ислъамыемрэ» яконцертхэр Хьа-

курынэхъаблэ, Афыпсыпэ, Тэхьутэмыкыуае, Блащэпсынэ ащызэхашэщтыгъ.

Филармонием иансамблэу «Опшутенэри» тикъуаджэхэм ашылэшт. Адыгэ лъэпкъым къыкIугъэ гъогур къэзыIотэрэ фильмэхэм Тэхьутэмыкыуае, Хьакурынэхъаблэ, Джаджэ, Тульскэм, нэмыкIхэм ащылъыштыгъ. Оркестрэу «Русская удалым», Урыс театрэм, фэшъхъафхэм яартистхэри Адыгэ Республикэм ия 20-рэ ильэс фэгъэхыгъэ шлушIэ Iофтхъабзэхэм чанэу ахэлажэх.

Сурэтым итыр: «Ислъамыем» Хьакурынэхъаблэ концерт къыщеты.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр АУЛБЭ Руслъан

Редактор шъхьалэм игуадзэр — пшъэдэкIыж зыхьырэ секретары ХЪУРМЭ Хъусен

ПшъэдэкIыж зыхьырэ секретары НЭПШЭКЪУЙ Заур

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зыхьырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэлоры-шIанI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 4427
Индексхэр 52161 52162
Зак. 2159

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыг уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00

ТизэлукIэгъу гъэшIэгъонхэр

Адыгэ шъуашэм имэфэкI

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэр» кIэ-щакIо фэхъуи, Юныгъо мазэм и 28-м адыгэ шъуашэм имэфэкI Мыекъуапэ апэрэу щызэхашэнэу рахъухагъ. КъокIыпIэм щыпсэурэ лъэпкъхэм якъэралыгъо музейеу АР-м икIэлэ шъхьалэ дэтым мэфэкIыр щыклошт.

Адыгэ Республикэр ильэс 20 зэрэхьурэм фэгъэхыгъэу адыгэ шъуашэм имэфэкI зэхашэ. Ащ ехыылIэгъэ зэлукIэу Адыгэ Хасэм щыкIуагъэм къышыгушылэгъэх Шъхьэлэхъо Аскэр, Хьэпэе Арамбий, СтIашъу Юрэ, Къулэ Мыхъамэт, Сулемэн Фатимэ, АфэшIэгъо Фаннэ, Нэгъуцу Аслъан, Хьунэго Чэтибэ, ХьокIо Ларисэ, нэмыкIхэри. МэфэкIым зэхэщэкIо купэу иIэщтыр хадзыгъ.

Адыгэ шъуашэм идэхагъэ дуна-им зэрэщашIэрэм, лъэпкъ шъуа-

шэр пIуныгъэм зэрэпхыгъэм, нэмыкI Iофыгъохэм атегушылэгъэх. МэфэкIэу зэхашэщтым адыгэ шъуашэхэр къыщагъэлъэгъоштыгъ, шъуашэм ехыылIэгъэ тарихъ къэбархэр къыщалотэщтыгъ. Ансамблэ цIэрыIоу «Налмэсым» иартистхэр, искусствэм иIофышIэхэр ащ хэлэжьэщтыгъ.

Адыгэ шъуашэм фэгъэхыгъэ зэхэхэм пэшIорыгъэшъуэ тыкытегушылэшт, зэхэщакIомэ яеплбыкIэмэ шъуащыдгъэгъозэшт. МэфэкIыр ильэс къэс зэрэзэхашэщтым тызэдэгупшысэшт.

Футбол. Урысыем изэнэкъокъу

КъышIуахыынэу тэгугъэ

Урысые Федерацием футболымкIэ изэнэкъокъоу ятIонэрэ купэу «Къыблэм» щыкIорэм мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» хэлажъэ. Юныгъо мазэм и 3-м ехьулэу командэ пэпчэ ешIэгъу 17 илагъ.

Ильэс зэнэкъокъур шIэхэу аухыштэп. «Зэкъошныгъэм» зэхъокIыныгъэу фэхьугъэр макIэп. Футболистэу хэкIыжыгъэмэ ачIыпIэкIэ аштагъэхэм яухъазырыныгъэ хагъахъо. Командэм хэтхэм яешIакIэ зэдиштэ зыхьукIэ, гъэхъагъэхэри ашIыштыгъ.

«Зэкъошныгъэр» Юныгъом и 4-м Ставрополь краим икомандэу «Кавказтрансгазым» Мыекъуапэ щыIукIэшт. Зэнэкъокъум командэхэм чIыпIэу щалыгъым емылтыгъэу яешIэгъухэр сыдигъуи гъэшIэгъонэу тикъалэ щэкIох. Гум кIео хьакIэмэ зэлукIэгъур тшIуахъэу загъорэ къызэрэхэкIырэр.

Хьабилэ Алим, Хьабэчыр Рустам, Батырбий Руслъан, Николай Москаленкэм, Артем Казаковым, нэмыкIхэми ташэгугъы нахьыбэрэ тагъэгупшIонэу.

Юныгъом и 3-м ехьулэу командэхэр чIыпIэу зыдэщытхэр, очко пчъагъэу ялэр зэтэгъапшэх.

1. «Ротор» — 39
2. «Торпедо» — 37
3. «Астрахань» — 33
4. «Динамо» — 32
5. «Славянский» — 30
6. «Мэщыкыу» — 26
7. «Митос» — 26
8. «Олимпия» — 23
9. «Кавказтрансгаз» — 22
10. «Дагдизель» — 22
11. СКА — 21
12. «Зэкъошныгъ» — 20
13. «Фаюр» — 19
14. «Биолог» — 19
15. «Ангушт» — 18
16. «Таганрог» — 16
17. «Энергия» — 14
18. «Алания-Д» — 13.

«Зэкъошныгъэмрэ» «Кавказтрансгазымрэ» язэлукIэгъу Юныгъом и 4-м стадионэу «Юностым» сыхъатыр 17-м щаублэшт. «Фаюрым» 3:0-у тифутболистхэр текIуагъэх. «Кавказтрансгазым» къышIуахынынэуи тэгугъэ.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.